

jeg heller ikke kan forlige mig med den Mulighed, at denne Tanke kan komme til Udførelse; men denne Mulighed er just tilstede ved Loven som den foreligger. Ifølge samme vilde jo den Geistlige være fritagen for Værnepligt, naar han havde tjent i 4 Aar, og naar Krig ikke udbrød; men naar da saa Krig udbrød, var altsaa den Mulighed tilstede, at han blev indkaldt, og vel var det saa igjen muligt, at han blev anvendt som Feltpræst, men Muligheden for det Modsatte vilde ogsaa være tilstede, og jeg gjentager det: har jeg ikke kunnet Andet end erklære mig i Principet imod, at Geistlige indkaldes til at tjene i Hæren, da kan jeg heller ikke Andet end erklære mig imod, at dette Princip muligviis kan komme til Udførelse.

Jessen: Den Udtalelse, vi havde fra den ærede 1ste Landsthingsmand for 9de Kreds (N. Rasmussen) bringer mig til at sige et Par Ord. Jeg skal i denne Sag ganske slutte mig til den samme Stemmegjening, som det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Mabvig) anbefalede, og tildeels af de samme Grunde. Det forekommer mig nemlig, at det ærede Medlem havde fuldstændig Ret deri, at der ikke ved den Forandring, der er foretaget af Folkethinget, egentlig er tilveiebragt nogen Æsning af det Principspørgsmaal, som har verseret mellem Thingene. Jeg har ved Sagens tidligere Behandling stemt mod denne Fritagelse for Værnepligt, som var indrømmet de Geistlige, idet jeg, ihvorvel jeg maatte ansee det for fuldstændig rigtigt, om baade den geistlige Embedsstand og flere andre vare fritagne for Værnepligten, derimod ikke kunde see, at der var en saadan Forskjel paa den geistlige Embedsstilling og mange civile Embedsstillinger, at det, som kunde taales med Hensyn til de civile Embedsstillinger, ikke ogsaa kunde taales med Hensyn til de geistlige. Det ligger maaskee deri, at jeg ikke tillægger Ordinationen, hvorpaa der i Lovforslaget synes at være lagt særdeles Vægt, den samme Betydning som flere andre ærede Medlemmer; jeg troer, at det er Kaldsbrevet, Kongens Bessikkelse, som gjør den theologiske Candidat til Præst, og at Ordinationen ikke har en saadan Betydning, at den jo kunde affattes uden at der derved egentlig

vilde ske nogen Forandring i Præstens Embedsstilling. Jeg kan altsaa ikke see, at der er reddet Noget ved den Forandring, som er foretaget i Folkethinget, og jeg skal derfor følge saavel det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds som den ærede Justitsminister i min Afstemning i denne Sag.

Ordføreren: Naar en Sag har gennemgaaet saa mange Stadier som denne, antager jeg ikke, at man ønsker eller ventter, at Ordføreren skal, om jeg saa maa sige, paa sædvanlig Viis optage de Indvendinger, der ere fremkomne, til nogen gennemgaaende Drøftelse. Selve Hovedspørgsmaalet har jo været forhandlet saa mange Gange, at der ikke er Opfordring til at fremstille det paany. Hvad jeg har at sige, er altsaa blot et Par Tillægsbemærkninger om nogle enkelte Punkter, som jeg undtagelsesviis ikke tør lade staae ganske urørte. Det første Punkt, som jeg i saa Henseende skal nævne, er den Argumentation, som min ærede Landsthingscollega i Fællesudvalget, den 6te Landsthingsmand for 9de Kreds (M. Andersen) gjorde gjældende, forsaavidt han omtalte, at vi vare blevene enige om den sidste Sætning i Endringsforslaget til § 39: „De af Staten anerkjendte Religionsfunds Geistlige kunne af Regjeringen fritages for den Værnepligt, der maatte paahvile dem“. Det ærede Thing veed, at fordi man enes om et Resultat, deraf følger ingenlunde, at man kommer til dette Resultat ad den samme Ve. Det maa altsaa være mig tilladt at sige, at jeg er ingenlunde kommen til det Resultat, som her foreligger, ifølge de Betragtninger, som det ærede Medlem gjorde gjældende. Disse Betragtninger kan jeg paa ingen Maaade vedkjende mig, og jeg maa sige, at efter min Opfattelse ere de endog i ligefrem Strid med vor Grundlovs Regel, hvorefter Ingen paa Grund af sin Troesbekjendelse kan unddrage sig Opfyldelsen af nogen almindelig Borgerpligt. Naar jeg har foreslaaet dette — det oprindelige Forslag blev til sidst vedtaget af alle Udvalgets Medlemmer — i den Form, det her har, saa skal jeg med et Ord sige, hvilke praktiske Hensyn der have bevæget mig til at foreslaae denne Form. Det er det, at vi her let kunne faae at gjøre med